

Predikan andra söndagen efter trettondagen 14 januari 2018 Västerortskyrkan
Joh.2: 1-11 Livets källa

På tredje dagen hölls ett bröllop i Kana i Galileen, och Jesu mor var där. Jesus och hans lärjungar var också bjudna till bröllopet. Vinet tog slut, och Jesu mor sade till honom: "De har inget vin." Jesus svarade: "Låt mig vara, kvinna. Min stund har inte kommit än." Hans mor sade till tjänarna: "Gör det han säger åt er." Där stod sex stora stenkärl för vattnet till judarnas reningsceremonier; vart och ett rymde omkring hundra liter. Jesus sade: "Fyll kärlen med vatten", och de fyllde dem till brädden. Sedan sade han: "Ös upp och bär det till bröllopsvärden", och det gjorde de. Värden smakade på vattnet, som nu hade blivit vin. Eftersom han inte visste varifrån det kom — men det visste tjänarna som hade öst upp vattnet — ropade han på brudgummen och sade: "Alla andra bjuder först på det goda vinet och på det sämre när gästerna börjar bli berusade. Men du har sparat det goda vinet ända till nu." Så gjorde Jesus det första av sina tecken; det var i Kana i Galileen. Han uppenbarade sin härlighet, och hans lärjungar trodde på honom.

Det finns två tydliga provokationer i den här berättelsen. Den ena hör tydligast hemma i den tid då det hände och den andra hör tydligare hemma i en västerländsk frikyrklig kontext.

Provokationer som riskerar att skymma budskapet men som, om vi kommer igenom dom, kan fördjupa budskapet. Vilket som så ska vi inte blunda för dem.

Den första provokationen är den samtida. De sex enorma vattenkärlen, de rymde ca 100 liter vardera, användes och var helgade för judiska reningsceremonier. Och i berättelsen gör Jesus dem till tidernas största bag-in-boxar.

Får man göra vad som helst med det som är heligt? När blir det vanhelgande? Med vilken rätt och varför valde Jesus denna i sammanhanget så respektlösa och provocerande handling? Gick det inte att hitta andra kärll?

Vi har inte svar på alla dessa frågor men ibland kan det breda frågandet ändå ge ett slags stämningssvar. Obesvarade frågor kan skapa en rimlig och riktig känsla av komplexitet.

Säkerligen var det många i bröllopssällskapet som reagerade på det ytterst olämpliga i valet av kärll. Våra behov av både helighet och renhet är ju verkliga så det är inte alldeles enkelt att slå ifrån oss frågan som gammaldags eller dåtida. Kan man göra vad som helst med det heliga? En angelägen fråga då som nu.

Den andra provokationen, som då har sin hemvist i frikyrkorörelsen är ju den med det omåttliga drickandet. Eller mer än omåttliga. Vi vet ju att det redan hade druckits alldeles för mycket vin, så mycket att det välplanerade bröllopet drabbades av torka. Och att då leverera 600 liter fint vin i ett skede *när gästerna börjar bli berusade*, det är minst sagt märkligt och oansvarigt.

Och bara en sån sak, att utan någon moralisande kommentar benämna att vindrickande kunde eller rent av förväntades leda till berusning. Det rimmar illa med frikyrkorörelsen som vuxit fram under sent 1800-tal tillsammans med andra samhällsnyttiga folkrörelser som idrottsrörelsen, fackföreningsrörelsen och då inte minst nykterhetsrörelsen. Vad ska vi säga om denna omåttlighet när det gäller vin? Och den är inte ens bevärdigad en enda liten moralisk kommentar.

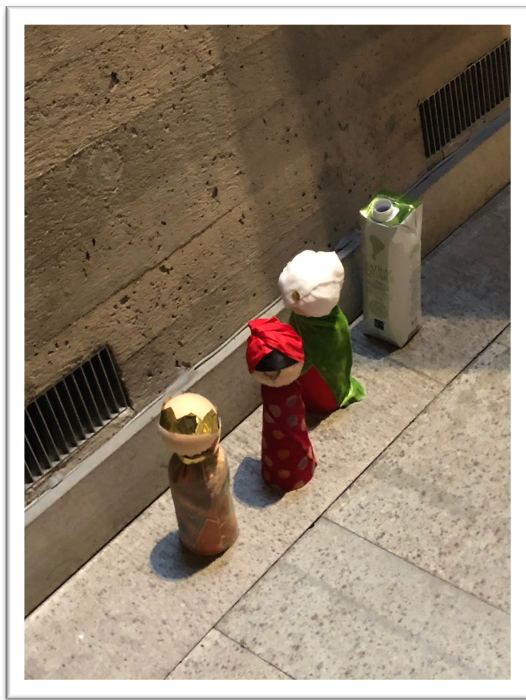
Och dessutom, och detta är väl den största provokationen, så är detta det första av de sju tecken på Jesu härlighet som Johannesevangeliets författare presenterar. Men hallå... nån måtta får det väl vara.

Tre dagar före jul, närmare bestämt den 22 december förra året, skulle jag stänga till här i kyrkan vid 12-tiden då Kafé Vällingby höll på att stänga. Då fick jag vara med om en liten miniscen på

samma tema som dagens evangelieberättelse. Den rymde båda de provokationer som vi hittar i dagens evangelieberättelse men i mindre skala.

Jag gick in i kyrkan för att släcka ljuset i ljusbäraren och får då se en av kafégästerna sitta i skräddarställning längst fram i kyrkan. Det var en man som var på kaféet för första gången och visst, han var lite överförfriskad men inte alls så mycket. Jag grips först av en känsla av att det var vackert att han satt här framme i koret framför nattvardebordet, nedanför korset, andaktsfullt. Men den känslan försvann fort när jag både såg och kände lukten... han satt här framme och rökte. Jag höjer rösten och säger med skärpa. *Men hallå, sitter du och röker inne i kyrkan.* Han tar ett bloss i lugn och ro. Jag går gången fram och blir skarpare och säger *det måste du väl förstå att du inte kan sitta inne i en kyrka och röka, du får släcka den där.* Och då tänker han fimpas den på golvet framför mig. Då blir jag ännu lite skarpare och säger *Nu får du väl ge dig, gå ut härifrån och släck cigaretten utombus.* Han reser sig och med ett par hoppsteg tar han sig ner för gången, utan att säga ett ord. Jag förstärker det olämpliga i hans beteende med ytterligare någon skarp tillsägelse. När han är nere vid dörren så säger jag *Vänta lite, det skulle vara klädsamt om du kunde be om ursäkt.* Då vänder han sig om och ber om ursäkt och sedan går han.

Lätt upprörd går jag gången fram för att se att det inte ligger någon fimp eller så här framme och då... då får jag se att han har... ja, förresten det jag får se är bilden som återfinns på gudstjänstordningens första sida idag, Andra söndagen efter Trettondagen. Trettondagen då de vise männens kom fram till den lilla familjen.

Han har suttit här och druckit upp det sista i sin vintetra, ett rättvisemärkt vitt vin från Argentina med namnet *Faire Square* (nummer 6539 i Systembolagets sortiment). Och inte nog med det. Han har, som ni kan se på bilden (jag har gjort bilden lite otydlig så den inte skulle provocera innan den fick sin kontext, hoppas det funkade) Han har valt att ställa in den tomma tetran i ledet bakom de tre vise männen. Den har samma storlek och en liknande form. De tre vise männen har blivit fyra. Ingenstans i Bibelns berättelser står det att de var bara tre, tre-talet kommer ifrån att det är tre gåvor som är omnämnda. Så det är ett rimligt tillägg och att de behövde någon form av matsäck och förfriskningar på sin långa vandring står ju också klart.

När jag fick se detta så kunde jag inte hålla mig utan all den där upprördheten jag känt inför mannens rökande rann av mig och jag började skratta. Det är faktiskt en av de dråpligaste och

mest oväntade bilder jag sett. Den förgyllde mina helger och jag har många gånger berättat berättelsen och visat bilden, till stor glädje och gamman, som man sa förr.

Den har blivit ett riktigt glatt budskap från kyrkan i Juletid.

Ett Evangelium, evangelium som ju betyder det Glada budskapet.

Men vän av ordning kan med rätta fråga sig: Var inte detta vanhelgande och respektlöst?

Och ska pastorn verkligen återberätta upplevelser som okritiskt talar om alkohol som vore de roliga anekdoter.

Det kan säkert diskuteras... men det som provocerar oss kan om vi orkar, vågar och väljer att fördjupa frågan, leda oss vidare, öppna upp för en större och en annan upplevelse, ett större och annat budskap, det än mer angelägna, evangeliet.

Temat för denna söndag är *Livets källa* och det vore förödande, dumt, på gränsen till vansinnigt att påstå att den källan är 600 liter vin. Vi vet vilka bekymmer alkoholen ställer till för många människor i vårt samhälle och i vår närhet. Nej det är inte poängen.

Livets källa är... och här stannade jag till när jag skrev min predikan, fram till hit hade det runnit på så att säga... Men hur ska Livets källa beskrivas för att inte som så ofta i kyrkliga sammanhang trivialiseras och som så ofta blir distanserade. Det är klart att på något sätt är ju Livets källa Gud själv. Förra söndagen sjöng vi *Här en källa rinner, säll den henne finner, hon är djup men klar, gömd men uppenbar*.

Det är en vacker och bra beskrivning av Gud som livets källa. Provocerande i all sin enkelhet och skönhet.

Hon, djup men klar, gömd men uppenbar.

Livets källa är komplex och helt omöjlig att omfamna och beskriva, helt omöjlig att bestämma och förklara. Det är liksom inte det en källa är till för, den ska släcka törsten, den ska svalka... den ska erfaras och behöver inte förstås.

Därför är det svårt att svara på frågan om va Livets källa är. Visst vi kan svara Gud och säger vi inget mer så lämnar vi verkligen över tolkningen till den som frågat eller den vi pratar med och då är svaret helt och hållet avhängigt erfarenheterna hos den som frågar.

Vi kan svara Jesus och då blir det ännu svårare, inte så att svaret inte är sant, för det tror jag att det är, utan så att det är alldeles uppenbart att vi kristna menar olika saker när vi säger att Livets källa är Jesus. Jesus kan tyvärr många gånger trivialisera och banalisera de berättelser som är långt mer än triviala och banala. Några av oss lägger till Kristus och då blir tolkningsmöjligheterna och de förutfattade meningarna fler men också annorlunda.

Det är komplext och det är komplicerat. Skulle vi ta oss tid för de längre och fördjupande samtalen så kan vi gott och väl svara både Gud och Jesus på frågan om vad Livets källa är. Men bara om vi har och tar oss den tiden, vilket vi säkert borde göra oftare i många angelägna frågor.

Det berättas att författaren Göran Tunström en gång, när någon ville diskutera hans eventuella kristna tro, svarade: *Om du frågar mig om jag är kristen så svarar jag Nej, men om du inte frågar...*

Om du frågar mig om jag är kristen så svarar jag Nej, men om du inte frågar...

Tänk att våga hålla sig kvar i och leva med det ofullständiga som en bekännelse till det oerhörda.

Tänk att låta tro, hopp och kärlek bli färre uttalanden och mer och fler möten och erfarenheter.

Det är i berättelserna som Livets källa står att finna, ibland porlande och liten och ibland som i 600 liter vatten som blir vin och räddar en Bröllopsfest, en kärleksfest.

Om nu Gud, förklarad och berättad i Jesus Kristus, på en mängd olika sätt är Livets källa och om vi vågar bejaka den komplexitet som gör att vi vågar leva med det ofullständiga... om det är så, och det tror jag att det är, så behöver vi ord och upplevelser som går bortom dogmer och åsikter, ord och upplevelser som beskriver livet.

Vid de 17 tillfällen då vi bjudit in till *Mässa i Förorten*, sedan september 2014, har vi fått lika många tolkningar av en av de sånger i vår psalmbok som verkligen tar oss bortom orden, orden som så ofta tenderar att bli dogmer och åsikter. En psalm som placerar oss mitt i berättelserna, mitt i livet, mitt i livets källa, med livets Gud...

Vi sjunger psalm 796

Innan gryningen

Y. Eggehorn/B. Andersson

Så kom du då till sist. Du var en främling,
en mytgestalt som jag hört talas om.
Så många hade målat dina bilder
men det var bortom bilderna du kom.
Vi trodde du var användbar, till salu.
vi skrev ditt namn på våra stridsbanér
vi byggde katedraler högt mot himlen
men du gick hela tiden länge ner.

Du är ett barn som ligger på ett jordgolv
du fryser om vi inte griper in
du rör vid kroppar, hatar orättvisor
du bjuder älskande på moget vin.
Du stiger ut ur tomma gravar
du är en vind som säger: det blir vår.
Du kommer som en flykting över bergen
du följer oss dit ingen annan når.

Du är den sång om livet som jag glömde
den sanning jag förrådde dag för dag.
Jag svek mig själv: den spegel som jag gömde
bär dina bråddjup, dina anletsdrag.
Kom närmare. Bli kvar hos mig. Det mörknar
och kanske ljusnar det på nytt igen.
Ditt liv ska bära mig. Jag hör en koltrast
som sjunger timmen innan gryningen